

ВІДГУК

*офіційного опонента на дисертаційну роботу
Ходаковського Вадима Володимировича
«Фінансово-бюджетна політика економічного розвитку»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань «Управління та адміністрування»
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»*

Актуальність теми дослідження

Спрямованість бюджетної політики на дієве управління бюджетними результатами передбачає проведення оцінки соціально-економічної ефективності бюджетних програм, яка визначається як співвідношення використання бюджетних коштів та кінцевих вагомих результатів суспільного розвитку країни, які отримано від реалізації відповідної бюджетної програми. Планування та виконання бюджету базується на підвищенні результативності бюджетних видатків та оцінюється такими показниками, як якість державних послуг та їх вплив на соціально-економічний розвиток країни. Важливим є розкриття сутності формування та реалізації фінансово-бюджетної політики як інструменту економічного розвитку, інтеграції бюджетних складових управління фінансово-економічними відносинами, обґрунтованості бюджетного механізму, упорядкування системи публічних закупівель в умовах недостатнього рівня формування доходів бюджету та значного рівня дефіциту бюджету, визначення напрямів розвитку системи формування бюджету з врахуванням пріоритетів соціально-економічного розвитку країни. Вагомим є удосконалення підходів щодо формування фінансово-бюджетної політики як інструменту економічного розвитку, дієвого використання фінансово-бюджетних механізмів як складової економічної політики держави. Розвиток фінансово-економічних відносин потребує посилення використання видатків

бюджету як вагомого інструменту забезпечення соціально-економічного розвитку країни, передбачає формування показників обсягу і структури видаткової частини бюджету з урахуванням їх впливу на динаміку економічних, соціальних, демографічних процесів, враховуючи визначені пріоритети суспільно-економічного розвитку країни. Необхідним є підвищення ролі фінансово-бюджетної політики економічного розвитку, що свідчить про актуальність та своєчасність дисертаційної роботи здобувача Ходаковського Вадима Володимировича.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт Державного торговельно-економічного університету: «Фінансово-бюджетна стратегія економічного зростання» (номер державної реєстрації 0119U100577), «Фінансова політика соціально-економічного розвитку країни» (номер державної реєстрації 0121U100344), «Державна фінансова політика суспільного розвитку» (номер державної реєстрації 0122U001433), автором надано відповідні матеріали та пропозиції щодо формування та реалізації фінансово-бюджетної політики економічного розвитку.

Ступінь обґрунтованості наукових результатів,

висновків дослідження

Наукові результати, висновки дисертаційного дослідження Ходаковського В.В. мають достатньо високий ступінь обґрунтованості, що обумовлено систематизацією значної кількості наукових публікацій з питань формування та реалізації фінансово-бюджетної політики. Методологічною основою дослідження є відповідні положення, сформовані фінансово-економічною наукою. Виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності здійснено на достатньо високому рівні.

Інформаційну базу дослідження становили законодавчі та нормативно-правові акти з питань формування фінансово-бюджетної політики, статистичні та аналітичні матеріали Міністерства фінансів України, Міністерства економіки України, Державної служби статистики України, Державної казначейської служби України, Державної аудиторської служби України, відповідні монографії, наукові статті вітчизняних та зарубіжних вчених.

Аналіз дисертаційної роботи, розроблених і представлених наукових результатів дозволяє зробити висновок про достатній ступінь їх новизни, обґрунтованості та відповідності дисертації Ходаковського В.В. спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Достовірність наукових положень, висновків дослідження

Достовірність наукових положень, висновків дослідження, які містяться в дисертаційній роботі є достатньою. Здійснено аналіз нормативно-правових актів з питань формування фінансово-бюджетної політики, статистичних та аналітичних матеріалів центральних органів державної управління, відповідних наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених. Наукові результати, висновки дисертаційного дослідження впроваджено у діяльність Секретаріату Кабінету Міністрів України при опрацюванні проектів нормативно-правових актів з питань розробки та реалізації фінансової та бюджетної політики держави (довідка від 28.08.2023 № 67-194/1-23).

Наукова новизна результатів дослідження

Науково-прикладну спрямованість даної дисертації зумовила мета дослідження, що полягає в розкритті теоретичних засад та удосконалення методологічних положень системи формування фінансово-бюджетної політики, підвищення бюджетної результативності як інструменту економічного розвитку.

Поставлену мету досягнуто та отримано результати, які характеризуються науковою новизною.

У дисертації вперше розкрито сутність формування та реалізації фінансово-бюджетної політики як інструменту економічного розвитку, яка полягає в інтеграції бюджетних складових управління фінансово-економічними відносинами виходячи з пріоритетів соціально-економічного розвитку країни, з врахуванням необхідності раціонального використання бюджетних видатків, бюджетної адаптації до динаміки суспільних відносин, забезпечення якісного надання публічних послуг при залученні мінімального обсягу бюджетних коштів та досягнення максимального результату при використанні цих коштів, що надасть можливість підвищити дієвість бюджетного процесу, стійкість бюджетної системи, обґрунтованість бюджетного механізму, упорядкування системи публічних закупівель в умовах недостатнього рівня формування доходів бюджету та значного рівня дефіциту бюджету (с. 3-4, 14-15, 17-34).

Важливим є подальший розвиток здобувачем положень щодо положення щодо фінансово-бюджетних відносин, що сприятиме результативності забезпечення економічного розвитку (с.83-103).

Заслугує на увагу узагальнення та систематизація досвіду формування та здійснення фінансово-бюджетної політики у країнах з розвинутою та трансформаційною економікою, що надасть можливість підвищити результативність управління публічними фінансами (с. 46-70).

Здобувачем удосконалено підходи щодо формування фінансово-бюджетної політики як інструменту економічного розвитку (с. 34-46).

Автором удосконалено положення щодо особливостей формування та реалізації пріоритетів фінансово-бюджетної політики у системі економічного розвитку (с. 151-170).

У дисертації розвинуто підходи до розробки основних напрямів фінансово-бюджетної політики у системі соціально-економічних відносин, що сприятиме дієвому впливу державних фінансів на економічний простір (с. 170-186).

**Повнота викладу матеріалу в наукових публікаціях,
зарахованих за темою дисертації**

Основні результати наукового дослідження автором опубліковано у 12 наукових працях, у тому числі трьох статтях у наукових фахових виданнях, одній статті у періодичних наукових виданнях держав, які входять до Європейського Союзу, загальним обсягом 3,4 друк. арк. Ознайомлення зі змістом наукових праць свідчить про повноту відображення в них основних положень та результатів дисертації.

Зауваження та дискусійні положення дисертації

Відзначаючи позитивні сторони роботи, слід звернути увагу на певні зауваження та дискусійні положення, а саме:

1. У дисертації визначено, що вплив бюджетних видатків та дефіциту бюджету на соціально-економічні процеси достатньою мірою залежать від якісного рівня державного управління та ефективності використання бюджетних коштів (с. 22). На нашу думку, було б доцільним більш поглиблено розкрити бюджетні видатки та дефіцит бюджету як вагомні складові системи бюджетного планування.

2. У дисертаційному дослідженні визначено, що державна фінансова політика є одним з дієвих інструментів впливу на динаміку та якісний рівень соціально-економічного розвитку країни (с. 42). Водночас, важливим було б більш розгорнуто розкрити сукупність державних фінансових механізмів впливу на соціально-економічний розвиток країни.

3. У дисертаційній роботі зазначено, що середньострокове бюджетне планування є необхідною умовою підвищення керованості та якості процесу бюджетного планування, посилення впливу бюджетного регулювання на соціально-економічний розвиток держави (с. 97). Однак, доцільним було б поглибити дослідження щодо підвищення керованості та якості процесу бюджетного планування.

4. Автором зазначено, що спрямованість бюджетної політики на дієве управління бюджетними результатами передбачає проведення оцінки соціально-економічної ефективності бюджетних програм, яка визначається як співвідношення використання бюджетних коштів та кінцевих вагомих результатів суспільного розвитку країни, які отримано від реалізації відповідної бюджетної програми (с. 105). Водночас, слід було приділити більше уваги особливостям проведення оцінки соціально-економічної ефективності бюджетних програм.

5. У дисертаційному дослідженні визначено, що формування обсягу та структури доходів і видатків бюджету є важливою складовою бюджетного регулювання для забезпечення розвитку суспільства (с.131). Разом з тим, варто було б більш поглиблено розкрити формування обсягу та структури видатків бюджету.

Проте висловлені зауваження в цілому не впливають на загальну позитивну оцінку виконаного дисертаційного дослідження.

Дотримання принципів академічної доброчесності

Положення дисертаційної роботи не містять текстових запозичень інших авторів без посилання на відповідне джерело. Наукові публікації та дисертація здобувача виконанні із дотриманням принципів академічної доброчесності.

Відповідність дисертації вимогам, що пред'являються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії

Дисертаційна робота Ходаковського Вадима Володимировича на тему «Фінансово-бюджетна політика економічного розвитку» є завершеною науковою працею, в якій отримано нові обґрунтовані результати. Дисертаційне дослідження за змістом відповідає обраній темі та вимогам, передбаченим наказом МОН України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40, Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Загальна оцінка дисертаційної роботи

Дисертаційна робота Ходаковського Вадима Володимировича на тему «Фінансово-бюджетна політика економічного розвитку» є завершеним та самостійним науковим дослідженням, має наукову новизну та практичну цінність. Зміст дисертаційної роботи відповідає меті та завданням дослідження, отримано нові обґрунтовані наукові результати роботи. Дисертаційна робота відповідає «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її автор – Ходаковський Вадим Володимирович – заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Офіційний опонент:

**Професор кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Дніпровського державного
аграрно-економічного університету,
доктор економічних наук, професор**

Світлана КАЧУЛА

Гідлик: *Світлана Качула*
Завіряється. Начальник ВК ДДАФУ
«__» ____ 20__ р. *Світлана Качула*

